

COMENTARIS

La polidesa de llenguatge, fins entre'ls homes més veements, és un dels signes no sols de bona educació sino de bon seny, de bona cultura i de domini i serenitat de caràcter. Entre catalans, ademés, la cura en el parlar demostra que s'estima l'idioma propi, ja que se'l purifica de mals mots que serveixen per a res com no siga per atraure el ridícul o l'antipatia contra qui té tan lletja i viciosa costum.

El «renec», o simplement el «mal mot», abunda força, per desgracia, entre fills de Catalunya. I aquí, com a tot arreu on hi resideixen contingents de catalans, s'ouen massa sovint converses i discussions entre coterranis nostres en que les paraules lletjes com a notes destemplades, destrueixen l'encant armònic de l'idioma. Se'n senten, de mots d'aquestos, tan crudelment injuriosos contra la respectabilitat de la Llengua i tan inconscientment malvats contra les persones i els símbols més dignes de veneració, que fan avergonyir a qui'ls escolta.

La benemèrita «Lliga del Bon Mot» a Catalunya, fa alguns anys que ve cumplint tota mena d'esforsos per a reprimir el ignominiós costum de mal parlar, aixó és, d'intercalar a les converses, expresions que sobre ser innecessaries perque no serveixen ni de complement per a convencer ni fer-se entendre, enferfeguen el llenguatge i li treuen lo que té de musical i més atractiu: el ritme de la senzillesa, l'emoció natural del verb.

I, veus aquí que a l'Havana, sense que la «Lliga del Bon Mot» hi hagi establert delegació, alguns estimables amics s'han donat compte de lo vergonyós que per a la dignitat catalana n'és aquella baixa costum, i han decidit curar-se'n amb noble propòsit que'ls ha inspirat una honrosa i molt patriòtica iniciativa, que «La Nova Catalunya» es creu en el deure de donar-la a conèixer,—guardant en discret incògnit els noms dels interessats.

Es el cas, doncs, que en una casa on menjen uns quants joves catalans, algú va notar la deplorable freqüència amb que tots, per mal exemple recíproc, incorren en el vici de tatxonar les converses amb «mals mots» de distints «calibres», repugnants per tots conceptes. I con que va bastar de tan baix costum, per avergonyir-se'n i fer propòsit de curar-se'n, decidiren amb entusiasme lo següent: Per cada «renec» o mal mot que sortís de sos llavis, en el transcurs de les converses, pagarien una penyora de centau o de dos centaús; aquestes penyores ingressarien a una caixeta i l'import d'elles seria entregat cada fi de mes a favor de la Protectora de l'Ensenyança Catalana.

I tal dit, tal fet: sens perdua de temps fou construïda i instalada la caixeta en la que s'hi ficà la següent inscripció:

PURIFIQUEU EL LLINGUATGE

Parlar be, no costa res

Caixa de Penyores contra'ls mals mots

Cada renec, 1 Centau. Els més groixuts, 2 centaús.

A mitjans d'aquest mes se posà en pràctica tan educador i patriòtic sistema, digne de ser conegut i propagat entre els catalans que vulgan contribuir amb tan senzill estímulo al noble propòsit de purificar nostre idioma, que és l'atribut més venerable de l'ànima catalana.

(De la Nova Catalunya - Havana.)